

grootte compositie van 1917, een meisje, dat voor een tafel met koffiegerei in een kleine kamer aardappelen zit te schillen. In zijn stillevens zoowel als in zijn figuurstukken is een treffende kracht, ontstaan door het weglaten van alle niet ter-zake doende toevalligheden en het slechts weergeven van wat, naar Wiegman's gevoel, van belang is. Vandaar die onmiddellijke inwerking van het beeld op ons. Niets stelt zich tusschen het beeld en den toeschouwer, geen picturale bijzonderheden, geen litteraire kennis. Dat directe van het beeld, dat concentreeren van vorm, lijn en kleur tot het hoog-noodige, is het doel, waar Wiegman meer en meer op afgaat. Vergelijken wij zijn laatste werk bij dat uit de jaren 1916—1919 dan blijkt de vooruitgang. Vooral in de landschappen uit die jaren is soms nog een zekere woeligheid van vormen, een onrust, welke wij ook zien in veel werk van de „Bergensche school” uit dien tijd en welke een gevolg was van cubistischen invloed. Bij Gestel werd het op een gegeven oogenblik zelfs een kaleidoscopische warreling van vlakken.

Is Wiegman's later werk rustiger geworden, ook uit zijn eerste jaren bestaan werken, die door hun stillen eenvoud treffen. Uit 1912 stamt de hierbij gereproduceerde teekening van een vrouwenkop; het is merkwaardig hoe de jonge schilder, die nog maar enkele jaren had gewerkt, met zoo vaste zekerheid deze teekening wist te scheppen. Men zie die resoluut getrokken lijnen van het gelaat, die mooie welving van het haar en vooral die sterke teekening van de oogen. Zoo ongeveer konden de Japanners een gelaat teekenen, maar zij vermochten niet verder te gaan dan de aanduiding van de oppervlakte. Hier, in dit even-voorovergebogen kopje, in dien fijnen mond en dien in zichzelf gekeerden blik der oogen, krijgen wij een dieper inzicht; een bepaalde geestes-houding spreekt ons uit dit gelaat tegemoet.

* * *

Al in 1919 bereikte hij in grootere figuurstukken een nog sterkeren eenvoud, een nog strakker samentrekking van essentiele waarden. Hiervan getuigt b.v. een groep van twee kinderen, welke hierbij is gereproduceerd. Het jongetje en het meisje, elk in hun eigen wezen, hoe volledig zijn die, in alle beknoptheid, weergegeven. De jongen met zijn kinderlijke trouwhartigheid, kameraad en beschermer van het zusje. De jongen heeft een droomerige natuur, het zusje is levendiger, beweeglijker: zie haar manier van recht-op zitten, de uitgespreide handjes, het flink-opgerichte kopje. Wie dit beeld met aandacht bekijkt, zal zich verwonderen, hoe de schilder al deze dingen voor ons tastbaar wist te maken met zoo buitengewoon sobere middelen. En als men dit werk nu niet dadelijk kan waardeeren,